Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MACIEJ SZPUNAR
27 päivänä lokakuuta 2016[1]

Asiat C-414/15 P ja C-415/15 P

Stichting Woonlinie,
Woningstichting Volksbelang ja
Stichting Woonstede (C-414/15 P) sekä
Stichting Woonpunt,
Woningstichting Haag Wonen ja
Stichting Woonbedrijf (C-415/15 P)
vastaan

Euroopan komissio

Muutoksenhaku — Valtiontuet — SEUT 108 artikla — Voimassa olevien tukien seuranta — Sosiaalisen asuntotuotantoalan yhtiöille myönnettäviä tukia koskeva Alankomaiden järjestelmä — Asetus (EY) N:o 659/1999 — 19 artiklan 1 kohta — Komission päätös, jolla jäsenvaltion antamat sitoumukset määrätään sitoviksi — Tuomioistuinvalvonnan laajuus

Johdanto

1. Valittajina olevat kuusi yritystä[2] vaativat unionin tuomioistuinta kumoamaan 12.5.2015 annetut määräykset Stichting Woonlinie ym. v. komissio[3] ja Stichting Woonpunt ym. v. komissio[4] (jäljempänä valituksenalaiset määräykset), joilla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi niiden kumoamiskanteet valtiontukia E 2/2005 ja N 642/2009 koskevasta 15.12.2009 tehdystä komission päätöksestä K(2009) 9963 lopullinen – Alankomaat – Asuntotuotantoalan yhtiöille myönnetty voimassa oleva tuki ja erityinen hanketuki (jäljempänä riidanalainen päätös).

2. Nämä valitukset ovat kaikki samansisältöisiä, minkä vuoksi ne on perusteltua tutkia yhdessä. Ne tarjoavat unionin tuomioistuimelle tilaisuuden määrittää sellaisiin päätöksiin, joilla komissio hyväksyy jäsenvaltion voimassa olevasta tukijärjestelmästä antamat sitoumukset, sovellettavan tuomioistuinvalvonnan rajat.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — Kolme kantajaa eli Stichting Allee Wonen, Stichting WoonInvest (asia C-414/15 P) ja Stichting Havensteder (asia C-415/15 P) on peruuttanut valituksensa.

3 — T-202/10 RENV, ei julkaistu, EU:T:2015:287.

4 — T-203/10 RENV, ei julkaistu, EU:T:2015:286.

Asioita koskevat oikeussäännöt

3. Voimassa olevien tukijärjestelmien tarkistusmenettelystä säädetään asetuksen (EY) N:o 659/1999[5] 17–19 artiklassa.

4. Asetuksen N:o 659/1999 17 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Komission on saatava asianomaiselta jäsenvaltiolta kaikki tarvittavat tiedot tarkistaakseen jäsenvaltion kanssa voimassa olevia tukiohjelmia [SEUT 108] artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Jos komissio katsoo, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu yhteismarkkinoille, se ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle alustavasta kannastaan ja antaa tälle mahdollisuuden esittää huomautuksensa kuukauden kuluessa. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa komissio voi pidentää tätä määräaikaa.”

5. Asetuksen 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos komissio jäsenvaltion 17 artiklan mukaisesti toimittamien tietojen perusteella katsoo, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu yhteismarkkinoille, se antaa suosituksen, jossa se ehdottaa aiheellisia toimenpiteitä asianomaiselle jäsenvaltiolle. Suositus voi koskea erityisesti:

a) tukiohjelman asiasisällön muuttamista; tai

b) menettelytapoja koskevien vaatimusten asettamista; taikka

c) tukiohjelman lakkauttamista.”

6. Asetuksen N:o 659/1999 19 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos asianomainen jäsenvaltio hyväksyy ehdotetut toimenpiteet ja ilmoittaa siitä komissiolle, komissio kirjaa kyseisen tiedon ja ilmoittaa siitä jäsenvaltiolle. Annettuaan hyväksyntänsä jäsenvaltio on velvollinen toteuttamaan aiheelliset toimenpiteet.

2. Jos asianomainen jäsenvaltio ei hyväksy ehdotettuja toimenpiteitä ja komissio otettuaan huomioon asianomaisen jäsenvaltion esittämät perusteet, pitää näitä toimenpiteitä edelleen tarpeellisina, se aloittaa 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun menettelyn. Tämän asetuksen 6, 7 ja 9 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin.”

Asioiden käsittelyn vaiheet

Riidanalainen päätös

7. Riidanalaisen päätöksen tekemiseen liittyneet olosuhteet, sellaisina kuin ne ilmenevät valituksenalaisten määräysten 1–12, 39 ja 40 kohdasta, voidaan tiivistää seuraavasti.

5 — [EY 87] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annettu neuvoston asetus (EYVL 1999, L 83, s. 1). [SEUT] 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13.7.2015 annettu uusi neuvoston asetus (EU) 2015/1589 (EUVL 2015, L 248, s. 9), jota ei ajallisesti sovelleta nyt käsiteltäviin asioihin, sisältää vastaavat säännökset (21–23 artikla).

8. Valittajat ovat Alankomaihin sijoittautuneita asuntotuotantoalan yhtiöitä (woningcorporaties, jäljempänä sosiaalisen asuntotuotantoalan yhtiöt). Sosiaalisen asuntotuotantoalan yhtiöt ovat voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, joiden tehtävänä on pääasiassa vähäosaisille henkilöille ja heikommassa asemassa oleville sosiaaliryhmille tarkoitettujen asuntojen hankinta, rakentaminen ja vuokraus. Ne harjoittavat myös muuta toimintaa.

9. Alankomaissa on käytössä sosiaalisen asuntotuotannon rahoittamiseen tarkoitettu järjestelmä, josta myönnetään tukea sosiaalisen asuntotuotantoalan yhtiöiden hyväksi.

10. Komissio lähetti 14.7.2005 Alankomaiden viranomaisille asetuksen N:o 659/1999 17 artiklan nojalla kirjeen, jossa se katsoi tämän järjestelmän voimassa olevaksi tueksi ja ilmaisi epäilyksensä sen soveltuvuudesta sisämarkkinoille.

11. Komissio ja Alankomaiden viranomaiset aloittivat komission lähettämän kirjeen johdosta neuvottelumenettelyn kyseisen tukijärjestelmän muuttamiseksi SEUT 106 artiklan 2 kohdan mukaiseksi.

12. Neuvottelujen päätyttyä komissio ehdotti asetuksen N:o 659/1999 18 artiklan mukaisesti aiheellisia toimenpiteitä, joilla varmistettaisiin tukijärjestelmän soveltuvuus sisämarkkinoille. Ne olivat seuraavat: i) sosiaaliset asunnot on varattava selkeästi määritetylle kohderyhmälle, joka muodostuu vähäosaisista henkilöistä ja heikommassa asemassa olevista sosiaaliryhmistä; ii) sosiaalisen asuntotuotantoalan yhtiöiden on harjoitettava liiketoimintaansa markkinaehdoin, ja niiden julkisen palvelun toiminnalla ja liiketoiminnalla on oltava erilliset kirjanpidot ja asianmukainen valvonta; iii) sosiaalinen asuntotarjonta on mukautettava vähäosaisten henkilöiden tai heikommassa asemassa olevien sosiaaliryhmien tarpeisiin.

13. Alankomaiden viranomaiset hyväksyivät 3.12.2009 päivätyllä kirjeellään komission ehdottamat aiheelliset toimenpiteet, sitoutuivat uudistamaan sosiaalisen asuntotuotantoalan yhtiöiden rahoitusjärjestelmän ja toimittivat komissiolle kyseisistä kansallisista toimenpiteistä laatimansa suunnitelman.

14. Komissio teki 15.12.2009 riidanalaisen päätöksen asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan nojalla.

15. Päätös koski seuraavia toimenpiteitä: a) valtiontakaukset sosiaalisten asuntojen rakentamiseen myönnetyille lainoille, b) valtion asuntorahaston tuki, hankekohtainen tuki tai korkotukilainoina taikka suorina avustuksina myönnetty tuki toiminnan uudelleenjärjestämiseen, c) kunnat myivät kiinteistöjä markkinahinnan alittavaan hintaan ja d) oikeus saada lainaa Bank Nederlandse Gemeentenistä (Alankomaalaisten kuntien pankki).

16. Riidanalaisessa päätöksessä komissio katsoi kaikki nämä toimenpiteet valtiontueksi[6] ja totesi, että sosiaalisen asuntotuotannon rahoittamiseen liittyvä Alankomaiden järjestelmä oli voimassa olevaa tukea. Se totesi, että Alankomaiden viranomaiset olivat sitoutuneet muuttamaan tätä järjestelmää ja esittäneet muutoksista uusia säännösehdotuksia. Tarkastettuaan nämä ehdotukset komissio totesi järjestelmän soveltuvan yhteen SEUT 106 artiklan 2 kohdan kanssa ja sen perusteella kirjasi Alankomaiden viranomaisten antamat sitoumukset asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

6 — Komissio teki 30.8.2010 päätöksen C(2010) 5841 lopullinen – Valtiontuki E 2/2005, jolla muutettiin riidanalaisen päätöksen 22–24 kohtaa. Siinä komissio totesi, että toimenpiteen, joka koski oikeutta saada lainaa Alankomaalaisten kuntien pankista, ei voitu katsoa täyttävän valtiontuen määritelmää.

Unionin yleisessä tuomioistuimessa ja unionin tuomioistuimessa käydyt menettelyt

17. Valittajat nostivat 29. ja 30.4.2010 kanteet, joissa ne vaativat riidanalaisen päätöksen kumoamista.

18. Unionin yleinen tuomioistuin jätti kanteet tutkimatta 16.12.2011 antamillaan määräyksillä Stichting Woonlinie ym. v. komissio [7] ja Stichting Woonpunt ym. v. komissio [8] sillä perusteella, ettei riidanalainen päätös koskenut valittajia erikseen.

19. Valittajat valittivat näistä määräyksistä.

20. Unionin tuomioistuin kumosi kyseiset määräykset 27.2.2014 antamillaan tuomioilla Stichting Woonpunt ym. v. komissio [9] ja Stichting Woonlinie ym. v. komissio. [10]

21. Unionin tuomioistuin totesi, että unionin yleinen tuomioistuin oli tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, ettei riidanalainen päätös koskenut valittajia erikseen (edellä mainittujen tuomioiden 44–51 kohta).

22. Unionin tuomioistuin päätti lopullisesti, että kanne oli otettava tutkittavaksi, ja totesi, että valittajilla oli oikeussuojan tarve, koska tukijärjestelmää oli muutettu siten, että niiden toimintaedellytykset huonontuivat, ja että riidanalaisen päätöksen kumoamisesta seuraisi, että aikaisemmin sovelletut edellytykset pysytettäisiin voimassa (mainittujen tuomioiden 56 ja 57 kohta). Sen jälkeen unionin tuomioistuin totesi, että riidanalaisella päätöksellä oli välittömiä vaikutuksia valittajien oikeusasemaan, koska Alankomaiden esittämät ehdotukset määrättiin sillä sitoviksi asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti (samojen tuomioiden 59–61 kohta).

23. Todettuaan, että valittajilla oli oikeussuojan tarve riidanalaisen päätöksen osalta ja että päätös koski niitä suoraan ja erikseen, unionin tuomioistuin katsoi, että kumoamiskanteet oli otettava tutkittavaksi, ja palautti asiat unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta se aineellisesti ratkaisisi kanteet.

24. Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisi uudelleen käsiteltäväksi palautetut kanteet valituksenalaisilla määräyksillä.

25. Valittajat esittivät kanteidensa tueksi kahdeksan kanneperustetta, jotka olivat kummassakin kanteessa samanlaiset.

26. Valituksenalaisten määräysten 43–53 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi ensimmäisen kanneperusteen, jossa lähinnä väitettiin, että edellä tämän ratkaisuehdotuksen 15 kohdassa mainittu kiinteistöjen myyntiä koskeva toimenpide c oli virheellisesti katsottu valtiontueksi; tämä väite ei enää toistu valituksissa.

27. Valituksenalaisten määräysten 55–88 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi ilmeisen perusteettomina toisen, kolmannen, neljännen, viidennen, kuudennen ja seitsemännen kanneperusteen, jotka koskivat komission kyseisen tukijärjestelmän tarkistuksessa väitetysti tekemiä arviointivirheitä.

7 — T-202/10, ei julkaistu, EU:T:2011:765.

8 — T-203/10, ei julkaistu, EU:T:2011:766.

9 — C-132/12 P, EU:C:2014:100.

10 — C-133/12 P, EU:C:2014:105.

28. Unionin yleinen tuomioistuin muistutti aluksi vakiintuneesta oikeuskäytännöstään,[11] jonka mukaan komissiolla on tällä alalla laaja harkintavalta, joten unionin yleisen tuomioistuimen valvonnan on rajoituttava sen tarkistamiseen, ettei komissio ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, että kyseisen jäsenvaltion antamat sitoumukset ovat sellaisia, että niillä voidaan ratkaista kyseisen tukijärjestelmän aiheuttamat ongelmat.

29. Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin yhtäältä hylkäsi tehottomina valittajien väitteet, joiden mukaan komissio oli arvioinut puutteellisesti Alankomaiden viranomaisten antamien sitoumusten hyväksymistä edeltäneen tukijärjestelmän. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, etteivät nämä väitteet kohdistuneet riidanalaiseen päätökseen, vaan niillä tosiasiallisesti kyseenalaistettiin tämän aikaisemman järjestelmän arviointi, jonka komissio esitti 14.7.2005 päivätyssä kirjeessään ja joka ei siten sisältynyt riidanalaiseen päätökseen, ja unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltävässä asiassa suorittama laillisuusvalvonta ei siten voinut koskea kyseistä arviointia.

30. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi ilmeisen perusteettomina valittajien perustelut, joiden mukaan komissio oli ylittänyt toimivaltansa vaatiessaan tiettyjen aiheellisiksi katsomiensa toimenpiteiden toteuttamista. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että komission tukijärjestelmien tarkistuksen yhteydessä ehdottamat aiheelliset toimenpiteet olivat pelkkiä ehdotuksia, joista tuli sitovia vasta, kun Alankomaiden viranomaiset olivat hyväksyneet ne.

31. Valituksenalaisten määräysten 89–97 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi selvästi perusteettomana menettelyn väärinkäyttöä koskeneen kahdeksannen kanneperusteen ja tämän seurauksena hylkäsi kanteet kokonaisuudessaan ilmeisen perusteettomina.

Asianosaisten vaatimukset

32. Vaatimuksissaan, jotka ovat kummassakin valituksessa samanlaiset, valittajat vaativat, että unionin tuomioistuin kumoaa valituksenalaiset määräykset, palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

33. Komissio vaatii ensisijaisesti, että valitukset hylätään ja valittajat velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

34. Toissijaisesti ja siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin hyväksyy valitukset, komissio katsoo, ettei valituksenalaisia määräyksiä tarvitse kumota siltä osin kuin niillä on kummassakin asiassa hylätty ensimmäisessä oikeusasteessa esitetty ensimmäinen kanneperuste, johon ei enää vedota muutoksenhakuvaiheessa, ja että asia on syytä palauttaa unionin yleiseen tuomioistuimeen.

Valitusten tarkastelu

35. Valittajat esittävät valitustensa tueksi kaksi valitusperustetta, jotka ovat samat molemmissa asioissa. Ensimmäisellä valitusperusteellaan ne riitauttavat valituksenalaisten määräysten perustelut, joiden mukaan unionin yleisen tuomioistuimen nyt käsiteltävissä asioissa suorittama valvonta ei koske arviointeja, joita komissio on esittänyt tukijärjestelmän soveltumattomuudesta sisämarkkinoille ennen sen muuttamista (valituksenalaisten määräysten 56–60, 69–74, 81, 82 ja 86–87 kohta), ja toisella valitusperusteellaan perustelut, joiden mukaan tämä valvonta ei koske riidanalaisella päätöksellä sitoviksi määrätyistä aiheellisista toimenpiteistä esitettyjä arviointeja (valituksenalaisten määräysten 61–66, 78–80 ja 90–95 kohta). Valittajien mukaan perustelut ovat oikeudellisesti virheellisiä, ”tosiseikat on arvioitu virheellisesti” ja perusteluja on pidettävä puutteellisina.

11 — Tuomio 11.3.2009, TF1 v. komissio (T-354/05, EU:T:2009:66, 188 ja 189 kohta).

36. Kummassakin valitusperusteessa arvostellaan unionin yleisen tuomioistuimen asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tehdyn komission päätöksen laillisuusvalvonnassa noudattamaa lähestymistapaa, mikä tarjoaa unionin tuomioistuimelle tilaisuuden tarkastella tätä kysymystä kokonaisvaltaisesti.

Asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tehtyjen päätösten tuomioistuinvalvonta

Alustavat huomautukset

37. Valtiontukien valvonnassa sovelletaan eri menettelysääntöjä sen mukaan, ovatko kyseiset toimenpiteet voimassa olevia tukia vai uusia tukia. SEUT 108 artiklan 1 kohdassa annetaan komissiolle toimivalta seurata jatkuvasti jäsenvaltioiden voimassa olevia tukijärjestelmiä. Uusien tukien valvonnasta poiketen tämä seuranta kohdistuu yksinomaan voimassa oleviin tukijärjestelmiin ja on ennakoivaa siten, että sillä pyritään tapauksen mukaan joko tukijärjestelmän muuttamiseen tai sen lakkauttamiseen tulevaisuudessa.

38. Asetuksen N:o 659/1999 17–19 artiklan mukaan tukijärjestelmän tarkistus etenee useassa vaiheessa. Jos komissio ensinnäkin katsoo, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai enää sovellu sisämarkkinoille, se antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden esittää tästä huomautuksensa (asetuksen 17 artiklan 2 kohta). Sen jälkeen komissio voi näiden huomautusten perusteella ehdottaa jäsenvaltiolle aiheellisia toimenpiteitä (asetuksen 18 artikla).[12] Jos jäsenvaltio hyväksyy ehdotetut toimenpiteet, komissio kirjaa ne ja päättää asetuksen N:o 659/1999 17–19 artiklassa tarkoitetun menettelyn (asetuksen 19 artiklan 1 kohta). Jos jäsenvaltio ei hyväksy toimenpiteitä, komissio aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn (asetuksen 19 artiklan 2 kohta).

39. Tuomioon TF1 v. komissio[13] johtaneessa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi komission puoltaman vastakkaisen kannan ja totesi, että komission päätös kirjata jäsenvaltion antamat sitoumukset asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti on kannekelpoinen toimi. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että komissio ja jäsenvaltiot voivat toki keskustella ehdotetuista aiheellisista toimenpiteistä. Menettely päätetään kuitenkin lopullisesti ja jäsenvaltion antamat sitoumukset tulevat sitoviksi vasta siinä vaiheessa, kun komissio päättää hyväksyä ne sellaisina, että ne vastaavat komission huolenaiheisiin.

40. Tämä tulkinta vahvistettiin tuomioissa Stichting Woonpunt ym. v. komissio[14] ja Stichting Woonlinie ym. v. komissio.[15] Niissä unionin tuomioistuin nimittäin totesi, että riidanalaisella päätöksellä, joka perustui asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohtaan, oli välittömiä vaikutuksia valittajien oikeusasemaan, koska sillä määrättiin sitoviksi Alankomaiden viranomaisten tekemät sitoumukset.

41. Valituksenalaisissa määräyksissä, jotka unionin yleinen tuomioistuin antoi asioiden palauduttua uudelleen käsiteltäviksi, noudatettiin unionin tuomioistuimen käsitystä, jonka mukaan kanteet on otettava tutkittavaksi. Asiakysymyksestä unionin yleinen tuomioistuin totesi, että suurin osa valittajien esittämistä kanneperusteista ja väitteistä oli joko tehottomia tai ne voitiin suoralta kädeltä hylätä siksi,

12 — Unionin yleinen tuomioistuin on todennut, ettei tällainen ehdotus ole kannekelpoinen. Ks. tuomio 22.10.1996, Salt Union v. komissio (T-330/94, EU:T:1996:154, 35 kohta) ja määräys 14.5.2009, US Steel Košice v. komissio (T-22/07, ei julkaistu, 55 kohta).

13 — Tuomio 11.3.2009 (T-354/05, EU:T:2009:66, 60–81 ja erityisesti 69 ja 70 kohta).

14 — Tuomio 27.2.2014 (C-132/12 P, EU:C:2014:100, 72–74 kohta).

15 — Tuomio 27.2.2014 (C-133/12 P, EU:C:2014:105, 59–61 kohta).

että niillä riitautettiin arviointeja, joita riidanalaisessa päätöksessä ei esitetty.[16] Niinpä unionin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei käsiteltävissä asioissa suoritettava tuomioistuinvalvonta koskenut arviointeja, jotka komissio oli väitetysti esittänyt tukijärjestelmän soveltuvuudesta sisämarkkinoille ennen sen muuttamista sekä aiheellisten toimenpiteiden laajuudesta.

42. Valituksissaan valittajat kiistävät valituksenalaisissa määräyksissä määritellyt tuomioistuinvalvonnan rajat ja väittävät, että päätöksen tekeminen asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tarkoittaa, ettei päätöstä edeltänyt tilanne ollut yhteensopiva perussopimuksen kanssa. Valittajien mukaan tällaiseen päätökseen sisältyy siten väistämättä tukijärjestelmän arviointi sellaisena kuin se oli ennen muutoksia, jotta voitaisiin selvittää, onko tarpeen ryhtyä toimenpiteisiin tukijärjestelmän saattamiseksi sisämarkkinoille soveltuvaksi, ja jos on, määrittää nämä toimenpiteet.

43. Komissio ei aiemmissa menettelyissä[17] omaksumastaan näkemyksestä huolimatta enää vetoa kannekelpoisen toimen puuttumiseen. Se kuitenkin väittää, että riidanalaisen päätöksen luonteen huomioon ottaen sen sisällön tuomioistuinvalvonnassa on rajoituttava ainoastaan kyseisten toimenpiteiden luokitteluun voimassa olevaan tukijärjestelmään kuuluviksi sekä siihen, ovatko kyseisen jäsenvaltion tekemät sitoumukset riittäviä tämän järjestelmän saattamiseen yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

44. Komission mukaan tämän valvonnan ulkopuolelle jäävät yhtäältä huolenaiheet, jotka se ilmaisi tukijärjestelmän soveltumattomuudesta sisämarkkinoille ennen sen muuttamista, ja toisaalta se, olisiko olemassa muita aiheellisia toimenpiteitä, jotka olisivat tukijärjestelmän edunsaajia vähemmän pakottavia. Komissio väittää, ettei se lausunut näistä kahdesta seikasta vaan ainoastaan hyväksyi jäsenvaltion antamat sitoumukset tarkistettuaan, olivatko ne riittäviä kyseisen järjestelmän saattamiseen sisämarkkinoille soveltuvaksi.

45. Asianosaiset ovat siten erimielisiä siitä, ulottuuko tuomioistuinvalvonta arviointeihin, joita komissio on esittänyt yhtäältä tukijärjestelmän soveltuvuudesta sisämarkkinoille ennen sen muuttamista ja toisaalta riidanalaisella päätöksellä sitoviksi määrätyistä aiheellisista toimenpiteistä.

Komission tukijärjestelmän soveltuvuudesta esittämien arviointien tuomioistuinvalvonta

46. Huomautan, että asetuksen N:o 659/1999 17–19 artiklassa tarkoitetulla menettelyllä pyritään tapauksen mukaan joko voimassa olevan tukijärjestelmän muuttamiseen tai sen lakkauttamiseen. Aloitevalta tässä menettelyssä kuuluu komissiolle, jolla on tältä osin laaja harkintavalta.[18] Menettelyn aloittaminen edellyttää kuitenkin asetuksen N:o 659/1999 17 artiklan 2 kohdan mukaan sen toteamista, että kyseinen järjestelmä ei sovellu – tai ei enää sovellu – sisämarkkinoille.

47. Mielestäni tämä arviointi, joka menettelyn aloittamishetkellä on tietenkin vasta väliaikainen, vahvistetaan siinä vaiheessa, kun komissio päättää menettelyn asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tehtävällä päätöksellä. Tehdessään tällaisen päätöksen komissio nimittäin antaa ratkaisun siitä, pystytäänkö sitoumuksilla poistamaan sen tukijärjestelmän soveltumattomuudesta sisämarkkinoille esittämät huolenaiheet. Voidakseen ratkaista tämän kysymyksen komission on kuitenkin ensin määritettävä, mitkä järjestelmässä ilmenneet huolenaiheet ovat. Asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tehty päätös, jolla jäsenvaltion tukijärjestelmään hyväksymät muutokset määrätään sitoviksi, perustuu siis välttämättä komission aikaisemman järjestelmän soveltumattomuudesta esittämään arviointiin.

16 — Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 28–30 kohta.

17 — Asioissa C-132/12 P ja C-133/12 P.

18 — Asetuksen N:o 659/1999 hyväksymistä edeltäneen unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan aloitevalta kuuluu tässä komissiolle, joten voimassa olevan tukijärjestelmän edunsaajan kilpailijat eivät voi riitauttaa päätöstä, jolla komissio kieltäytyy menettelyn aloittamisesta. Ks. tuomio 22.10.1996, Salt Union v. komissio, T-330/94, EU:T:1996:154, 35 ja 37 kohta.

48. Jollei tätä arviointia voida sen väliaikaisen luonteen takia saattaa tuomioistuimen valvottavaksi menettelyn aloittamisvaiheessa, sen valvonnan on tapahduttava menettelyn päättämisestä tehdystä päätöksestä nostetun kanteen yhteydessä.

49. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jossa rajoitetaan mahdollisuutta riitauttaa menettelyn kuluessa toteutettu toimi, perustuu nimittäin siihen oletukseen, että menettelyn kuluessa toteutetun toimen lainvastaisuuteen voidaan vedota siitä lopullisesta päätöksestä nostettavan kanteen tueksi, jonka valmistelemiseksi toimi on toteutettu, ja että tässä tilanteessa menettelyn lopettamisesta tehdystä päätöksestä nostettu kanne turvaa riittävän oikeussuojan. [19]

50. Myös nyt tarkasteltavissa asioissa sellaiseen menettelyn kuluessa toteutettuun toimeen, jossa komissio toteaa asetuksen N:o 659/1999 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ettei tukijärjestelmä sovellu tai ei enää sovellu sisämarkkinoille, sisältyvän arvioinnin sulkeminen lopullisesti tuomioistuinvalvonnan ulkopuolelle heikentäisi niiden kolmansien, joita asia koskee, eli järjestelmän edunsaajien tehokasta oikeussuojaa.

51. Sillä, että kyseinen arviointi esitetään menettelyn päättämisestä tehdystä päätöksestä erillisessä toimessa eli jäsenvaltiolle asetuksen N:o 659/1999 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti lähetetyssä kirjeessä, ei ole juuri merkitystä. Jos nimittäin komission lopullisessa päätöksessä pelkästään ja yksinkertaisesti vahvistetaan aiemmin esitetty lausunto, tämän lausunnon sisältö voidaan ottaa huomioon lopullisen päätöksen tuomioistuinvalvonnassa. [20]

52. Myöskään se komission mainitsema seikka, ettei kyseistä arviointia ollut tarkoitettu lopulliseksi, ei estä tuomioistuinta tutkimasta sen laillisuutta. [21]

53. Sen sijaan tämä seikka kylläkin vaikuttaa komission perusteluvelvollisuuden laajuuteen ja tuomioistuinvalvonnan ulottuvuuteen.

54. Perusteluvelvollisuudesta on todettava, että koska jäsenvaltio ei ole riitauttanut komission menettelyn aloittamisvaiheessa esittämää toteamusta voimassa olevan tukijärjestelmän soveltumattomuudesta sisämarkkinoille, komissiolla ei asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tekemässään päätöksessä ole velvollisuutta perustella tarkemmin tämän soveltumattomuuden syitä, vaan se voi vain vahvistaa tämän väliaikaisen arvioinnin. On nimittäin riittävää, että kyseisistä perusteluista käyvät ilmi komission ilmaisemat huolenaiheet ja sen ehdottamat muutostoimenpiteet.

55. Tuomioistuinvalvonnan ulottuvuudesta on huomautettava, ettei tukijärjestelmän toteaminen sisämarkkinoille soveltumattomaksi ole vielä lopullista siinä vaiheessa, kun menettely aloitetaan. Tässä vaiheessa riittää, että komissio osoittaa, että tukijärjestelmän soveltumattomuudesta sisämarkkinoille on olemassa huolenaiheita, jotka oikeuttavat esittämään ehdotuksia järjestelmän muuttamiseksi tai poistamiseksi. Näissä olosuhteissa tuomioistuinvalvontaa, jota kyseisiin arviointeihin kohdistetaan asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tehdystä päätöksestä nostetun kumoamiskanteen yhteydessä, on mielestäni rajoitettava. [22]

19 — Ks. tuomio 11.11.1981, IBM v. komissio (60/81, EU:C:1981:264, 12 kohta) ja tuomio 13.10.2011, Deutsche Post ja Saksa v. komissio (C-463/10 P ja C-475/10 P, EU:C:2011:656) sekä julkisasiamies Botin ratkaisuehdotus (C-463/10 P ja C-475/10 P, EU:C:2011:445, 76 kohta).

20 — Ks. vastaavasti tuomio 6.11.2014, Italia. v. komissio, C-385/13 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2350, 116 kohta) ja tuomio 11.6.2015, Laboratoires CTRS v. komissio (T-452/14, ei julkaistu, EU:T:2015:373, 60 kohta). Ks. myös ratkaisuehdotukseni Evonik Degussa v. komissio (C-162/15 P, EU:C:2016:587, 79 kohta).

21 — Huomautettakoon, että muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskeva päätös voi olla SEUT 263 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi, jos sillä on itsenäisiä oikeusvaikutuksia, vaikka kyseisessä päätöksessä esitetyt arvioinnit eivät olekaan luonteeltaan lopullisia. Ks. tuomio 9.10.2001, Italia v. komissio (C-400/99, EU:C:2001:528, 62 ja 69 kohta) ja tuomio 23.10.2002, Diputación Foral de Guipúzcoa ym. v. komissio (T-269/99, T-271/99 ja T-272/99, EU:T:2002:258, 38–40 kohta).

22 — Huomattakoon, että jos unionin tuomioistuin harjoittaisi tässä tilanteessa täysimääräistä valvontaa, se päättäisi sellaisista kysymyksistä, joista komissio on esittänyt vasta väliaikaisen arvioinnin ja joihin komissiolla ei ole ollut edes velvollisuutta ottaa lopullisesti kantaa, koska niitä ei ole riitautettu. Ks. muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä nostetun kanteen yhteydessä tuomio 23.10.2002, Diputación Foral de Guipúzcoa ym. v. komissio (T-269/99, T-271/99 ja T-272/99, EU:T:2002:258, 48 ja 49 kohta). Ks. myös vastaavasti 9.10.2001, Italia v. komissio (C-400/99, EU:C:2001:528, 48 ja 54 kohta).

56. Katson näin ollen, että komission voimassa olevan tukijärjestelmän soveltuvuudesta sisämarkkinoille esittämiin arviointeihin on voitava kohdistaa tuomioistuinvalvontaa asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tehtyä päätöstä vastaan nostetun kanteen yhteydessä. Kyseisen menettelyn luonteen huomioon ottaen tämän valvonnan on kuitenkin rajoituttava sen tarkistamiseen, ettei komissio ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, että tukijärjestelmän soveltumattomuudesta sisämarkkinoille on olemassa huolenaiheita, jotka oikeuttavat aiheellisten toimenpiteiden ehdottamisen.

Aiheellisia toimenpiteitä koskevien arviointien tuomioistuinvalvonta

57. Valitustensa tueksi esittämässään toisessa valitusperusteessa valittajat väittävät, että komission asiana on määrittää, onko jäsenvaltiolle ehdotettava aiheellisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tukijärjestelmä soveltuu sisämarkkinoille, ja jos näin on, mitkä nämä aiheelliset toimenpiteet ovat. Valittajat siis katsovat, että komission aiheellisten toimenpiteiden tarpeellisuudesta ja laajuudesta esittämä arviointi sisältyy riidanalaiseen päätökseen ja että siihen on voitava kohdistaa tuomioistuinvalvontaa.

58. Komissio lähinnä väittää, että sillä on velvollisuus varmistaa, että jäsenvaltion antamat sitoumukset ovat riittäviä tämän järjestelmän saattamiseen yhteismarkkinoille soveltuvaksi, ja että jos mainittu jäsenvaltio hyväksyy aiheelliset toimenpiteet, komission ei tarvitse selvittää, olisiko ollut olemassa muita aiheellisia toimenpiteitä, jotka olisivat tukijärjestelmän edunsaajille vähemmän pakottavia.

59. Huomautettakoon, että asianosaiset ovat erimielisiä lähinnä siitä, onko komission ennen jäsenvaltioiden antamien sitoumusten kirjaamista paitsi määritettävä, ovatko ne riittäviä tukijärjestelmän saattamiseen yhteismarkkinoille soveltuvaksi, myös varmistettava, että nämä sitoumukset ovat tarpeellisia eikä niillä ylitetä sitä, mikä on tarpeen asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Asianosaiset siis kiistelevät siitä, onko komissiolla velvollisuus tarkistaa, että aiheelliset toimenpiteet ovat oikeasuhteisia erityisesti tukijärjestelmän edunsaajien tilanteen kannalta.

60. Suhteellisuusperiaate on unionin oikeuden yleisenä oikeusperiaatteena unionin toimielinten kaiken toiminnan laillisuuden mittari.[23] Komissiolla on siten velvollisuus varmistaa, että sen asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tekemän päätöksen oikeusvaikutukset eivät loukkaa tätä periaatetta.

61. Tämän komissiolle asetetun velvollisuuden täsmällistä sisältöä määritettäessä on kuitenkin otettava huomioon kyseisen menettelyn luonne.

62. Unionin tuomioistuin on SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan täytäntöönpanon yhteydessä jo todennut, että komissiolle suhteellisuusperiaatteen nojalla kuuluvat velvollisuudet ovat ulottuvuudeltaan ja sisällöltään erilaiset sen mukaan, onko kyseessä asetuksen (EY) N:o 1/2003[24] 7 artiklassa tarkoitettu rikkomisen toteamista koskeva päätös vai 9 artiklan perusteella tehty sitoumuksia koskeva päätös.

23 — Ks. mm. tuomio 24.5.2007, Maatschap Schonewille-Prins (C-45/05, EU:C:2007:296, 45 kohta).

24 — Perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1).

63. Sitoumuksia koskevissa päätöksissä komission tehtävänä on vain tarkastaa, että kysymyksessä olevilla sitoumuksilla poistetaan sen asianomaisille yrityksille esittämät huolenaiheet ja etteivät kyseiset yritykset ole esittäneet vähemmän pakottavia sitoumuksia, joilla huolenaiheet voidaan poistaa yhtä asianmukaisesti. Jos komission on tarkastusta tehdessään otettava huomioon kolmansien edut, tuomioistuinvalvonnassa tutkitaan ainoastaan se, ettei komission arviointi ole ollut ilmeisen virheellinen. [25]

64. Suhteellisuusperiaatteen noudattamisen varmistamista koskevan velvollisuuden ulottuvuus on myös nyt käsiteltävissä asioissa määritettävä sen mukaan, minkälainen tehtävä komissiolle on annettu.

65. Mielestäni komission tärkein tehtävä silloin, kun se tekee asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja päätöksiä, on tarkistaa, voidaanko jäsenvaltion antamilla sitoumuksilla varmistaa tukijärjestelmän yhteensoveltuvuus sisämarkkinoille. Tässä yhteydessä komission on myös varmistuttava siitä, että tukijärjestelmästä, sellaisena kuin se on muutettuna, aiheutuvat kilpailunrajoitukset ovat oikeasuhteisia järjestelmälle asetettuihin tavoitteisiin nähden. Sitä vastoin komission ei kuulu tarkistaa, olisiko olemassa muita aiheellisia toimenpiteitä, jotka olisivat kyseiselle jäsenvaltiolle ja tukijärjestelmän edunsaajille vähemmän pakottavia.

66. Tämä tehtävänjako johtuu asetuksen N:o 659/1999 17–19 artiklassa tarkoitetun menettelyn erityisluonteesta, sillä se alkaa komission ja kyseisen jäsenvaltion välisillä neuvotteluilla ja päättyy viimeksi mainitun antamien sitoumusten hyväksymiseen.

67. Toisin kuin muodollisessa valtiontukien tutkintamenettelyssä tehdyillä komission päätöksillä, asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tehdyillä päätöksillä määrättyjen erityistoimenpiteiden sisältö on komission ja kyseisen jäsenvaltioiden välisen yhteisymmärryksen tulos.

68. Tämän yhteisymmärryksen saavuttamiseksi käytävien neuvottelujen yhteydessä komission on huolehdittava siitä, että sen kilpailuasioihin liittyvät huolenaiheet ratkaistaan tyydyttävästi. Kyseisen jäsenvaltion velvollisuutena on varmistaa, ettei sen antamilla sitoumuksilla ylitetä sitä, mikä on tarpeen sen omien intressien ja tukijärjestelmän edunsaajien mahdollisten oikeutettujen intressien turvaamiseksi.

69. Jos siis komission velvollisuutena on jäsenvaltion kanssa käymiensä neuvottelujen yhteydessä varmistaa samanaikaisesti, että sitoumukset ovat riittäviä sen kilpailuasioihin liittyvien huolenaiheiden poistamiseksi ja ettei niillä ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi, sen tehtävä näissä neuvotteluissa on silloin samanlainen kuin sen tavanomaisessa päätöksentekomenettelyssä, minkä vuoksi on kyseenlaista, onko nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä neuvottelumenettely.

70. Tämän perusteella katson, ettei komissiolla ole ennen sitä, kun se määrää jäsenvaltion antamat sitoumukset sitoviksi asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan nojalla tehtävällä päätöksellä, velvollisuutta tarkistaa kyseisissä sitoumuksissa tarkoitettujen toimenpiteiden tarpeellisuutta selvittämällä, olisiko olemassa muita aiheellisia toimenpiteitä, jotka olisivat kyseiselle jäsenvaltiolle ja tukijärjestelmän edunsaajille vähemmän pakottavia. Kyseisen päätöksen tuomioistuinvalvonta ei siten koske tätä seikkaa.

25 — Tuomio 29.6.2010, komissio v. Alrosa (C-441/07 P, EU:C:2010:377, 38–42 kohta). Unionin yleinen tuomioistuin on samalla tavalla päätellen todennut, että suhteellisuusperiaatetta sovelletaan tuen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi toteamista koskevien päätösten yhteydessä eri tavoin sen mukaan, ovatko ehdot komission asettamia vai perustuvatko ne jäsenvaltion vapaaehtoisesti antamiin sitoumuksiin. Ks. tuomio 8.4.2014, ABN Amro Group v. komissio (T-319/11, EU:T:2014:186, 72–82 kohta); tuomio 17.7.2014, Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband v. komissio (T-457/09, EU:T:2014:683, 347–351 kohta) ja tuomio 12.11.2015, HSH Investment Holdings Coinvest-C ja HSH Investment Holdings FSO v. komissio (T-499/12, EU:T:2015:840, 108–113 kohta).

Valitusperusteiden arviointi edellä esitettyjen näkökohtien perusteella

Ensimmäinen valitusperuste

71. Ensimmäisessä valitusperusteessaan, joka on molemmissa valituksissa samanlainen, valittajat moittivat erityisesti valituksenalaisten määräysten 56–60, 69–74, 81, 82, 86 ja 87 kohtaa vedoten muun muassa oikeudelliseen virheeseen.

72. Moitituilla perusteilla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tehottomina väitteet, joihin valittajat vetosivat ensimmäisessä oikeusasteessa esittämissään toisessa, kolmannessa, neljännessä, viidennessä, kuudennessa ja seitsemännessä kanneperusteessa, joiden mukaan komission esittämä arviointi tukijärjestelmän soveltumattomuudesta sisämarkkinoille ennen sen muuttamista on puutteellinen ja virheellinen. Unionin yleinen tuomioistuin totesi, ettei käsiteltävässä asiassa sovellettava tuomioistuinvalvonta koske arviointia, jonka komissio on suorittanut sitoumusten antamista edeltäneestä tukijärjestelmästä (valituksenalaisten määräysten 59, 73, 82 ja 87 kohta).

73. Kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen 56 kohdasta ilmenee, tämä perustelu on oikeudellisesti virheellinen. Unionin yleisen tuomioistuimen asiana oli nimittäin tutkia valittajien esittämien väitteiden perusteltavuus ja tarkistaa, oliko komissio tehnyt ilmeisen arviointivirheen todetessaan, että tukijärjestelmän soveltuvuuteen sisämarkkinoille liittyi huolenaiheita, jotka oikeuttivat aiheellisten toimenpiteiden ehdottamisen.

74. Tästä seuraa, että ensimmäinen valitusperuste on hylättävä.

Toinen valitusperuste

75. Toisessa valitusperusteessaan valittajat moittivat valituksenalaisten määräysten 61–66, 78–80 ja 90–95 kohdassa esitettyjä perusteita vedoten muun muassa oikeudelliseen virheeseen ja perustelujen puutteellisuuteen.

76. Kyseisillä perusteilla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi toisen, neljännen, kuudennen ja kahdeksannen kanneperusteen arvioinnin yhteydessä ilmeisen perusteettomina valittajien väitteet, jotka koskivat komission arviointia riidanalaisella päätöksellä sitoviksi määrätyistä toimenpiteistä.

77. Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa, että jäsenvaltiolla oli mahdollisuus hyväksyä komission ehdottamat aiheelliset toimenpiteet tai kieltäytyä niistä, ja että toimenpiteet siis tulivat sitoviksi, kun Alankomaiden viranomaiset olivat hyväksyneet ne (valituksenalaisten määräysten 65 ja 79 kohta). Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn kahdeksannen kanneperusteen arvioinnin yhteydessä, ettei kyseisten toimenpiteiden ulottuvuutta määritellyt komissio, vaan Alankomaiden viranomaiset itse määrittelivät sen antamissaan sitoumuksissa (valituksenalaisten määräysten 95 kohta).

78. Mielestäni näitä perusteluja voidaan arvostella sikäli kuin niissä annetaan ymmärtää, ettei komissiolla ole mitään osuutta jäsenvaltion antamissa sitoumuksissa tarkoitettujen toimenpiteiden määrittelyssä ja että nämä toimenpiteet tulevat sitoviksi vasta, kun jäsenvaltio hyväksyy ne. Huomautettakoon, että unionin tuomioistuin on jo todennut, että komission päätöksellä kirjata jäsenvaltion antamat sitoumukset on tältä osin sitova oikeusvaikutus. [26]

26 — Tuomio 27.2.2014, Stichting Woonpunt ym. v. komissio (C-132/12 P, EU:C:2014:100, 72 kohta) ja tuomio 27.2.2014, Stichting Woonlinie ym. v. komissio (C-133/12 P, EU:C:2014:105, 59 kohta).

79. Vaikka valituksenalaisten määräysten 65, 79 ja 95 kohdassa esitettyjä perusteluja pidettäisiinkin oikeudellisesti virheellisinä, on kuitenkin joka tapauksessa aiheellista vahvistaa unionin yleisen tuomioistuimen toteamus, jonka mukaan valittajien esittämät väitteet on hylättävä siltä osin kuin niissä kiistetään riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tarpeellisuus ja asianmukaisuus.

80. Kuten nimittäin tämän ratkaisuehdotuksen 65–70 kohdasta ilmenee, komission tehtävänä oli tässä tapauksessa tarkistaa, voitiinko Alankomaiden antamilla sitoumuksilla varmistaa tukijärjestelmän soveltuvuus sisämarkkinoille; sitä vastoin komissiolla ei ollut velvollisuutta selvittää, oliko olemassa muita aiheellisia toimenpiteitä, jotka olisivat kyseiselle jäsenvaltiolle ja tukijärjestelmän edunsaajille vähemmän pakottavia.

81. Tästä seuraa, että toinen valitusperuste on hylättävä.

82. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että valituksenalaiset määräykset kumotaan, koska unionin yleinen tuomioistuin on hylännyt tehottomina ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyissä toisessa, kolmannessa, neljännessä, viidennessä, kuudennessa ja seitsemännessä kanneperusteessa esitetyt väitteet, jotka koskivat komission arviointeja tukijärjestelmän soveltumattomuudesta sisämarkkinoille ennen sen muuttamista.

Valituksenalaisten määräysten kumoamisen seuraukset

83. Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan mukaan silloin, jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen antaman ratkaisun. Se voi joko itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

84. Käsiteltävä asia ei ole mielestäni ratkaisukelpoinen. Jos unionin tuomioistuin nimittäin tutkisi valittajien esittämien väitteiden perusteltavuuden, se joutuisi lausumaan tosiseikkoja koskevista kysymyksistä sellaisten seikkojen perusteella, joita unionin yleinen tuomioistuin ei ole valituksenalaisissa määräyksissä arvioinut, koska se hylkäsi nämä väitteet tehottomina. Asianosaisilla ei myöskään ole ollut tilaisuutta lausua unionin tuomioistuimessa pääasian tosiseikkoihin perustuvista väitteistä.

Ratkaisuehdotus

85. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin kumoaa valituksenalaiset määräykset ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen sekä määrää, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.